

УДК: 796.333:796.015.15/004

Пасько В.В., к.фіз.вих., доцент
Ашанін В.С., к. ф-м. н., професор

Харківська державна академія фізичної культури

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ РЕГБІСТІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. *Мета:* вдосконалення управління тренувальним процесом регбістів з використанням інноваційних технологій. **Матеріал дослідження:** аналіз та узагальнення літературних джерел, даних мережі «Інтернет» та анкетування. **Результати:** представлені результати опитування щодо доцільності використання інноваційних технологій в тренувальному процесі регбістів, що проводилося серед спортсменів і фахівців регбі в Україні. **Висновки:** розробити комп'ютерний інноваційний програмний продукт, який дозволяє диференціювати спортсменів-регбістів та аматорів за рівнями їх кваліфікації, зберігати їх особисті дані, результати і рейтинг на основі отриманих особистих даних з фізичної підготовленості регбістів.

Ключові слова: *регбі, тренувальний процес, інноваційні технології.*

Abstract. Purpose: *to improve the management of the training process of rugby players using innovative technologies. Research material:* *analysis and generalization of literature sources, Internet data and questionnaires. Results:* *the results of a survey on the feasibility of using innovative technologies in the training process of rugby players, conducted among athletes and rugby professionals in Ukraine, are presented. Conclusions:* *to develop a computer innovative software product that allows to differentiate rugby athletes and amateurs according to their qualifications, store their personal data, results and rankings based on personal data obtained from the physical fitness of rugby players.*

Key words: *rugby, training process, innovative technologies.*

Вступ. У сучасному навчально-тренувальному процесі об'єктом безпосереднього управління є організм людини, що представляє собою надзвичайно складну багатофункціональну систему [6, 12]. Це обумовлює необхідність створення та використання інноваційних технологій в тренувальному процесі спортсменів на різних етапах спортивної підготовки з метою досягнення високих спортивних результатів [1, 2, 5, 8].

Новим напрямком у командних ігрових видах спорту, що активно розвивається та набуває популярності в Україні, є регбіліг [3]. Регбіліг – один з різновидів регбі, який поєднує рівень спеціальної фізичної підготовки з технічними елементами гри при високій інтенсивності протистояння суперників [4, 7, 10, 11, 13]. Специфіка виду спорту, його швидко-силова спрямованість, вимагають інноваційних підходів до методики тренування [9, 14]. Розробка та використання таких технологій в навчально-тренувальному процесі підвищує ефективність управління підготовкою спортсменів в регбіліг.

Результати проведеного нами аналізу науково-методичної літератури, анкетування тренерів і фахівців з регбіліг свідчать про недостатнє впровадження та використання комп'ютерних технологій в тренувальний процес у даному виді спорту. Саме ця проблема привернула нашу увагу до створення спеціальної комп'ютерної програми для допомоги фахівцям і тренерам в організації та управлінні тренувального процесу регбістів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2019-2024 рр. «Науково-методичні основи використання інформаційних технологій при формуванні професійних компетентностей у майбутніх фахівців фізичної культури та спорту» (№0119U103207).

Мета роботи – вдосконалення управління тренувальним процесом регбістів з використанням інноваційних технологій.

Завдання дослідження полягає в розробці комп'ютерної програми.

Матеріал дослідження. Для вирішення поставлених завдань застосовувалися такі методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел і даних мережі «Інтернет», педагогічні спостереження та анкетування.

Результати дослідження та їх обговорення. Проведене опитування показало, що велика кількість спортивних фахівців вважають, що регбіліг є популярним та відносно новим видом спорту в Україні, який швидко набуває популярності і потребує підготовку тренерсько-викладацького складу та науково-методичного обґрунтування тренувального процесу, систематизації наявних матеріалів для тренерів, суддів та спортсменів тощо. Вони вважають необхідність впровадження інноваційних технологій у тренувальний процес з регбіліг, шляхом розробки спеціальної комп'ютерної програми для створення умов по підвищенню спортивної майстерності спортсменів та рівню змагальної результативності виступу українських команд.

Вивчивши усі побажання фахівців, нами були сформульовані наступні вимоги до комп'ютерної програми: можливість ведення обліку особистої інформації регбістів; вбудований конвертер з хвилин в секунди для контролю швидко-силових якостей спортсменів; мати зручний інтерфейс та структуру програми; програма повинна бути сумісною з операційною системою Microsoft Windows, що дозволяло б її використання фахівцями, які мають лише знання загальних основ комп'ютерної грамоти. Програма повинна містити наступні блоки: реєстраційний блок; обчислювальний блок; база даних.

Згідно з рекомендаціями фахівців та досвідчених тренерів комп'ютерна програма повинна містити наступні можливості: вербальна інформація для ознайомлення користувача з роботою та функціональними можливостями програми; реєстрація або редагування даних спортсменів; накопичення бази даних спортсменів та її перегляд; надання рівня кваліфікації; оцінка результатів команд в світовому рейтингу; конвертування часу.

Крім того, результати опитування свідчать про надання переваги новітньої методики в тренувальному процесі, використанню комп'ютерної програми, вважаючи її найбільш ефективним засобом навчання, яка б дозволила диференціювати спортсменів-регбістів за рівнями їх кваліфікації шляхом порівняння з світовими рейтингами, а також дозволила б зберігати особисті дані спортсменів різного амплуа, динаміку результатів та хронологічну історію отриманих даних з фізичної підготовленості регбістів.

Таким чином, програма може бути використана у практичній діяльності тренерів з метою підвищення ефективності тренувального процесу та рекомендована для практичного застосування в тренувальному процесі з регбіліг.

Висновки. Результати проведеного дослідження показали, що впровадження інноваційних технологій в тренувальному процесі регбістів служитиме не тільки покращенню рівня практичних умінь та навичок фахівців галузі, але і модернізації тренувального процесу у регбіліг.

Розробка цієї комп'ютерної програми представлятиме інноваційний програмний продукт, який дозволить диференціювати спортсменів-регбістів та аматорів за рівнями їх кваліфікації, а також зберігає особисті дані, їх результати і рейтинг на основі отриманих особистих даних з підготовленості регбістів.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці комп'ютерної програми з регбіліг з метою підвищення його якості та ефективності та розробці модифікації програми для мобільних пристроїв.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ашанин, В., Ровный, А., Пасько, В., & Войтенко, М. (2017). Вдосконалення тренувального процесу пауерліфтерів на основі інтерактивної програми «PersTrainer». Слобожанський науково-спортивний вісник, 6(62), 26-30.
2. Ашанин, В.С., Пасько, В.В., & Комнатний, О.А. (2019). Вдосконалення тренувального процесу плавців з використанням комп'ютерної програми «Рекорд». Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту, 3, 5-11.
3. Пасько, В., Мартиросян, А., & Муха, В. (2017). Історичні аспекти розвитку регбіліг в Україні. Спортивний вісник Придніпров'я, № 1, 67-70.
4. Пасько, В.В. (2017). Вдосконалення тренувального процесу регбістів на основі застосування моделей фізичної та технічної підготовленості. Спортивные игры, 1, 38-40.
5. Пасько, В.В. (2008). Применение компьютерных технологий в процессе развития тактического мышления у юных спортсменов в игровых видах спорта. Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях, 150-152.
6. Платонов, В.Н. (2013). Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение. К.: Олимп. лит., 624.

7. Ровний, А.С., & Пасько, В.В. (2017). Моделі фізичної підготовленості як основа управління тренувальним процесом регбістів на етапі спеціалізованої базової підготовки. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. Фізична культура і спорт: зб. наукових праць, 2 (83)17, 92-96.

8. Ashanin, V., Filenko, L., Pasko, V., Poltoratskaya, A., & Tserkovna, O. (2017). Informatization on the physical culture of students using the «Physical education» computer program. Journal of Physical Education and Sport, 17(3), 1970-1976.

9. Filenko, L., Ashanin, V., Pasko, V., Tserkovna, O., Filenko, I., Dzhym, V., & Tykhorskyi, O. (2018). Introduction of the physical game Rugby-5 into the physical education of students by means of information technology. Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences, 9(3), 1293-1302.

10. Martyrosyan, A., Pasko, V., Rovnyi, A., Ashanin, V., & Mukha, V. (2017). An experimental program for physical education of rugby players at the stage of specialized basic training. Slobozhanskiy herald of science and sport, 3(59), 45-50. (in Ukr.)

11. Pasko, V.V. (2014). Perfection of educational-training process on the basis of account of parameters technical preparation of rugby-players. Slobozhanskiy herald of science and sport, 1(39), 115-121.

12. Rovniy, A., Pasko, V., & Galimskyi, V. (2017). Hypoxic training as the basis for the special performance of karate sportsmen. Journal of Physical Education and Sport (JPES), 17 (3), 1180-1185.

13. Rovniy, A., Pasko, V., Dzhym, V., & Yefremenko, A.. (2017). Dynamics of special physical preparedness of 16-18-year-old rugby players under hypoxic influence. Journal of Physical Education and Sport, 17(4), 2399-2404. doi:10.7752/jpes.2017.04265

14. Tsos, A., Pasko, V., Rovniy, A., Nesen, O., Pomeshchikova, I., & Mukha, V. (2018). The improvement of the technical readiness of 16-18 year-old rugby players with the use of the computer program “Rugby-13”. Physical Activity Review, 257-265. doi: 10.16926/par.2018.06.31.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Ашанін Володимир Семенович: к.фіз.-мат.н., професор; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська 99, Харків, 61058, Україна.

Volodymyr Ashanin: PhD (Physics-Mathematics), Professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine

orcid.org/0000-0002-4705-9339

E-mail: ashaninvladimir47@gmail.com

Пасько Владлена Віталіївна: к. фіз.вих., Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська 99, Харків, 61058, Україна

Vladlena Pasko: Kharkov State Academy of Physical Culture Klochkovskaya str. 99, Kharkov, 61022, Ukraine

orcid.org/0000-0001-8215-9450

E-mail: vladlenap05@gmail.com